

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ Μ.Ε. ΣΥΓΧΡΟΝΟ & ΝΟΥΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Οικολογική κρίση και κρίση πολιτισμού

[1] Με δεδομένη την οικολογική κρίση, την ακραία ανισότητα της κατανομής των πόρων μεταξύ πλούσιων και φτωχών χωρών, την αδυναμία να συνεχίσει το σύστημα τη σημερινή του πορεία, το απαιτούμενο είναι μια νέα δυναμική πραγματικότητα που η σημασία της δεν μπορεί να συγκριθεί με τίποτε άλλο στο παρελθόν. Αναφέρομαι σε μια πραγματικότητα που θα έβαζε στο κέντρο της ζωής του ανθρώπου σημασίες άλλες από την αύξηση της παραγωγής και της κατανάλωσης και στόχους ζωής διαφορετικούς, για τους οποίους οι άνθρωποι θα μπορούσαν να πουν πως αξίζουν τον κόπο.

[2] Αυτό θα απαιτούσε, φυσικά, μια αναδιοργάνωση των κοινωνικών θεσμών, των εργασιακών, των οικονομικών, των πολιτικών και πολιτιστικών σχέσεων. Ένας τέτοιος προσανατολισμός, όμως, απέχει ανυπολόγιστα από τα όσα σκέπτονται και, ίσως, από τα όσα ποθούν οι άνθρωποι σήμερα. Αυτή είναι η μεγάλη δυσκολία που πρέπει να αντιμετωπίσουμε.

[3] Θα έπρεπε, σκέπτομαι, να θέλουμε μια κοινωνία στην οποία οι οικονομικές αξίες θα έχουν παύσει να κατέχουν κεντρική θέση, όπου η οικονομία θα έχει ξαναμπει στη θέση της, δηλαδή, θα έχει γίνει ένα απλό μέσο του ανθρώπινου βίου και όχι ύστατος σκοπός, στην οποία, επομένως, θα έχουμε παραιτηθεί από την τρελή κούρσα προς μια συνεχώς αυξανόμενη κατανάλωση. Αυτό δεν είναι απλώς αναγκαίο, για να αποφύγουμε την τελεσίδικη καταστροφή του γήινου περιβάλλοντος. Είναι αναγκαίο κυρίως, για να βγούμε από την ψυχική και ηθική εξαθλίωση των σύγχρονων ανθρώπων.

[4] Θα έπρεπε, ακόμα, από εδώ και εμπρός οι άνθρωποι (μιλάω για τις πλούσιες χώρες) να δεχτούνε ένα αξιοπρεπές αλλά λιτό βιοτικό επίπεδο και να παραιτηθούν από την ιδέα ότι ο κεντρικός στόχος της ζωής τους είναι να αυξάνεται η κατανάλωσή τους κατά 2 με 3% το χρόνο. Για να το δεχτούν αυτό, θα έπρεπε κάτι άλλο να δίνει νόημα στη ζωή τους. Αυτό το άλλο είναι η ανάπτυξη των ανθρώπων αντί για την ανάπτυξη των σκουπιδοπροϊόντων.

[5] Η ανάπτυξη, βέβαια, των ανθρώπων αντί για την ανάπτυξη των σκουπιδοπροϊόντων θα απαιτούσε μian άλλη οργάνωση της εργασίας, η οποία θα έπρεπε να παύσει να είναι αγγαρεία και να γίνει πεδίο προβολής των ικανοτήτων του ανθρώπου· μian αληθινή δημοκρατία που θα συνεπαγόταν τη συμμετοχή όλων στη λήψη των αποφάσεων· μian άλλη οργάνωση παιδείας, ώστε να διαπλάθονται πολίτες ικανοί "να άρχουν και να

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ Μ.Ε. ΣΥΓΧΡΟΝΟ & ΝΟΥΣ

άρχονται βάσει των νόμων" σύμφωνα με τη θαυμάσια έκφραση του Αριστοτέλη.

[6] Εννοείται ότι όλα αυτά θέτουν τεράστια προβλήματα. Προβλήματα μεγάλης δυσκολίας που όμως, κατά τη γνώμη μου, μπορούν να λυθούν, με την προϋπόθεση ότι η πλειονότητα των ανθρώπων και των ικανοτήτων τους θα κινητοποιηθεί για τη δημιουργία λύσεων, αντί να προβληματίζεται για το πότε θα μπορέσει να αποκτήσει τρισδιάστατη τηλεόραση. Αυτά είναι τα καθήκοντα που έχουμε μπροστά μας και η τραγωδία της εποχής μας είναι ότι η ανθρωπότητα δεν νοιάζεται γι' αυτά. Πόσον καιρό ακόμα η ανθρωπότητα θα κατατρώχεται από τις ματαιότητες και τις ψευδαισθήσεις που ονομάζουμε εμπορεύματα; Μια καταστροφή οποιουδήποτε είδους - οικολογική για παράδειγμα - θα προκαλέσει άραγε μια βίαιη αφύπνιση ή μήπως την εμφάνιση αυταρχικών ή ολοκληρωτικών καθεστώτων; Κανείς δεν μπορεί να απαντήσει σε τέτοιου είδους ερωτήματα.

[7] Εκείνο, πάντως, που μπορούμε να πούμε, είναι ότι όλοι όσοι έχουν συνείδηση του σοβαρού χαρακτήρα των ζητημάτων πρέπει να προσπαθήσουν να μιλήσουν, να ασκήσουν κριτική σ' αυτή την ξέφρενη πορεία προς την άβυσσο, να ξυπνήσουν τη συνείδηση των συμπολιτών τους.

Πηγή: Διαδίκτυο

ΚΕΙΜΕΝΟ 2 Αειφόρο Σχολείο

[...] Γ. Ο περιβαλλοντικός τομέας

[1] Όπως είναι γνωστό, περίπου το 35-40% της ενέργειας στη χώρα μας καταναλώνεται από τα κτήρια. Ειδικά τα σχολικά κτήρια είναι πολύ δαπανηρά όσον αφορά τη θέρμανσή τους, διότι σχεδόν κανένα από αυτά δεν κατασκευάστηκε με τις αρχές της οικολογικής δόμησης και της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής. Τα σχολεία καταναλώνουν σημαντικές ποσότητες πετρελαίου ή φυσικού αερίου, ηλεκτρικής ενέργειας, νερού, χαρτιού, ενώ παράγουν και αρκετά απορρίμματα. Πρόχειρα διαγωνίσματα, ολιγόλεπτα τεστ, εξετάσεις, μαθητικά τετράδια, 25-35 βιβλία ανά μαθητή, βοηθήματα, σημειώσεις των εκπαιδευτικών, αθροιζόμενα συγκεντρώνουν τεράστια ποσότητα χαρτιού που χρησιμοποιείται σε κάθε σχολείο κάθε χρονιά. Μηδαμινό ποσοστό αυτού του χαρτιού καταλήγει στην ανακύκλωση, με αποτέλεσμα την ασυγχώρητη σπατάλη φυσικών πόρων και κυρίως δέντρων.

[2] Για όλους αυτούς τους λόγους, τα σχολεία είναι οργανισμοί στους οποίους παράγονται απόβλητα τα οποία είναι χρήσιμα (χαρτί), ενώ καταναλώνονται σημαντικές ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας, πετρελαίου ή φυσικού αερίου, συμβάλλοντας στη χειροτέρευση του φαινομένου του θερμοκηπίου. Στη συμβολή των σχολείων στην αύξηση των

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ Μ.Ε. ΣΥΓΧΡΟΝΟ & ΝΟΥΣ

αερίων του θερμοκηπίου, θα μπορούσαμε, επίσης, να περιλάβουμε την κατανάλωση καυσίμου από τη μεταφορά των παιδιών στο σχολείο με τα ΙΧ των γονέων. Γι' αυτό, η αλλαγή του τρόπου μετάβασης των παιδιών στο σχολείο, με στόχο τη μείωση των καυσαερίων και των αερίων του θερμοκηπίου, βρίσκεται, επίσης, μεταξύ των στόχων του αιεφόρου σχολείου. Ένα πρόγραμμα το οποίο εμπλέκει όλη τη σχολική κοινότητα στην κοινή προσπάθεια για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, για μείωση της σπατάλης και της υπερκατανάλωσης των πόρων, μπορεί να έχει πολλαπλά θετική συνεισφορά και στο περιβάλλον και στο μαθησιακό κλίμα και στην εν γένει ατμόσφαιρα του σχολείου.

[3] Η διεύθυνση του σχολείου, οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές/μαθήτριες, οι γονείς και η ευρύτερη σχολική κοινότητα αποτελούν το πεδίο δράσης του αιεφόρου σχολείου, με στόχους, τη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών και τη μείωση της σπατάλης πόρων. Η επίδραση του αιεφόρου σχολείου δεν περιορίζεται στο στενό πλαίσιο του ίδιου του σχολείου, αλλά επεκτείνεται στον ευρύτερο κοινωνικό του περίγυρο, επιδρά δηλαδή, σε σημαντικό τμήμα της κοινωνίας. Ας σκεφτούμε μόνο πόσο θετική θα ήταν η συνεισφορά του αιεφόρου σχολείου, αν όλες οι σχολικές μονάδες της χώρας μας λειτουργούσαν με αιεφόρο τρόπο. Πόσο λιγότερη ενέργεια θα καταναλώναμε, πόσο λιγότερα καυσαέρια θα στέλναμε στην ατμόσφαιρα, πόσο πιο ευαίσθητοποιημένα και αποφασισμένα παιδιά θα είχαμε δημιουργήσει.

Πηγή: Διαδίκτυο

ΘΕΜΑ Δ'

Συζητώντας στην περιβαλλοντική ομάδα του σχολείου σας, σας ζητείται να περιγράψετε την επίδραση που ασκεί η κλιματική αλλαγή στην υποβάθμιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αλλά και να αναφερθείτε σε δράσεις παγκόσμιου χαρακτήρα που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην ανάσχεση της καταστροφής του περιβάλλοντος. (350-400 λέξεις)

Μονάδες 30